

Szerkesztő-égi iroda
Sepsi Szentgyörgyön
a ref. kollegium épületé-
ben, hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadó hivatal:
POLLÁK MÓR
könyvnyomdája és könyv-
kereskedése,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A „Háromszéki háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
kint kétszer:
csütörtökön és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI FELTÉTEL:
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorrt, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Előfizetési felhívás

„NEMERE”

IX. évfolyamának II. negyedére.

Előfizetési feltételek:

Ápr.— június 1 frt 50 kr.
Külföldre egész évre 8 frt — kr

Az előfizetési pénzek a „Nemere” kiadó-
hivatalának Pollák Mór könyvnyomdájába
Sepsi-Szentgyörgyre küldendők

Előfizetőinket szívesen kérjük előfizetéseiket
megújítani, miután felesleges példányokat nem nyo-
mattathatunk.

A „Nemere” kiadóhivatala.

A orosz cár elleni merénylet.

A minden oroszok cárja körülvette magát
testőreivel, a rendőrök titkos kémeivel — és
mégis megtörtént, a mitől felve remegett: élete
ellen merénylet követtetett el. Nincs a művelt
Európában egyetlen nemzet, nincs a nemzetek
között egyetlen művelt ember, a ki el ne itélné,
a kinek v érea tróngyilkos merényletére fölne
lázadna Bizonyára elfordul a józan gondolkodás,
a becsületes lélek az undok gyilkostól, a
a szerencsétlen merénylettől, és mégis mielőn
a fehér cár élete egy hájszálon függött, — nem
akadt egyetlen ember sem, a ki el ne gondol-
kozott volna a borzasztó, királyt ölni szándékozó
gyilkos tette okai felett Nincs ma egyetlen
nép, melyne itélné, s a nép ítélete a politiká-
ban rendesen igaz szokott lenni És ennek az
ítéletnek rettenetes szava van Fülébe dörgi a
mindenek cárijának, hogy napjai órái, kormány-
zásának napjai és órái meg vannak számlálva.
A cár sápad és remeg. Reszkető tagjai már
nem bírják tovább hordozni magukban a két-
ségbeesett lelket. Eddig csak félt, most már
reszket. Szerencsétlen cárja a minden oroszok-
nak! . . .

A nép, a közvélemény szava, most nem
tüntetésekkel, fákllyakkal és tömeges csoport-
osulásokkal állott elő — hanem sokkal erősebb
fegyverrel, sokkal borzasztóbb védelemmel, —
a gyilkosokkal Jaj annak a társadalomnak,
jaj annak az országnak, hol a nép utolsó men-
deke már a gyilkos. Ott belsejében rágódik a
férég, mely lassan öröl, de emészt. Megem-
szti a-korhadat rendszert, a pusztulni indult, megfe-
nésedett rendőrállam rendszerét s a nép itélt.
Nem az ő hibája, hogy a középkorból az ujkor-
ba való átmenetel gyanánt meg akarta szerezni
magának az arisztokrácia előjogait: ez a rend-
őrállam büne Lelke rajta. Oroszország népe az
udvar arisztokráciájának ezen előjogait csak
majmolta s ha ez az előjog a gyilkos: nyugod-
jék meg a történelem, mert az orosz udvar tör-
rélmelze terhes a méregtől és gyilkostól. A ne-
mezis keze nem marad következtelen. Az isten
ujja int és intése rettenetes.

A szeptérvári merénylet háttere sokkal
szomoróbb, mint azt egyelőre gondolnk is. —
Ott áll egy óriás birodalom, egy szilaj őseréjű
faj, mely terjedelemre, számra nézve legna-
gyobb; értékre, súlyra nézve pedig a legkisebb
az egész Európában. — Ez óriási nép erkölcsi

törpességének a keleti kényuralom rendszere
az oka.

A századok által felnevelt s megszilárdított
milliók békés hódolata által elkenyveztetett des-
potizmust támadja meg most a forradalmi szel-
lem, az a forradalmi szellem, mely jogosultsá-
gát ugyan belülről, hazája nyomorából, de táp-
lálékát: kívülről — nyugat-európai tanokból
meríti.

Ezek a titkos összeesküvők gyilkolhatnak,
megfelemlíthetnek egy egész hivatalnok nem-
zedeket, de hazájukat felszabadítani nem fog-
ják. Nem, még ha az összeesküvők főnöke jut-
na is a cárok trónjára.

A legszabadabb alkotmány proklamálása
körülbelől úgy hatna Oroszországra, mint ha-
tottak hajdan a jezsuiták tömeges keresztelése
Azsia vad népeire: a nép ezenként özonlött
cífra bódékhoz, felvette a keresztvizet, gyakran
még adózott is az új istennek, aztán hazatért s
mint azelőtt, tovább szerette többes számú
feleségeit.

Forradalom ily körülmények közt átjátsz-
hatja a hatalmat egy kézből a másikba, — de
máról holnapra nem taníthatja meg a rabszol-
gát arra, hogy a hatalmat az egyedül lehetsé-
ges módon: egy részének közvetlenül való
gyakorlása által korlátozza.

Erre még talán megtaníthatná a népet egy
felvilágosult abszolutizmus, melynek öntuda-
tos célját önmagának feleslegessé tétele ké-
pezi. —

De hol találunk ily abszolutizmust?

Egy nagy átalakulási processzus küszöbén
áll Oroszország.

Ma a küzdelemben a titkos forradalmárok
s a kormány állnak szemben; amazok impor-
tált és megemésztenél szabadsági eszmékkel,
támogatva a nép nyomora által; emez százados
hatalmára, óriási anyagi erőforrásaira s a nagy
többség butaságára és megszokott szolgaiságára
támaszkodva.

A küzdelem végkimenetele alig kétséges;
ki mondana le a reményről, hogy szabad Euró-
pában egy nagy népek végre is sikerülni fog
emberhez méltó létet vivni ki magának? csak-
hogy e végeredményt talán csak unokáink, a
jelen nemzedék semmi esetre sem fogja meg-
érni. —

Oroszország évtizedek előtt ülte meg ala-
pitásának ezredéves fordulóját.

Több mint ezredéves léte alatt most tör-
tént először, hogy az orosz káz, a szabadság és jó-
ság nevében fegyverrel támadja meg a cár
életét.

Ez a nap előreláthatólag fordulópontra fog
jelezni Oroszország belső történetében.

S hogy az új korszak, melynek születését
a cár mellénekk szegzett pisztolylövések jelezik,
aligha lesz a békés fejlődés, a szabadság és jó-
lét felé való következetes és rendszeres hala-
dás korszaka, — azt mutatják a szereplők, kik
előttünk a szinpadon mozognak: titkos rend-
őrök és titkos forradalmárok.

Ha egyszer valamelyik országban ezek a
tényezők foglalják le a maguk számára a po-
litikai arénát: — az olyan ország rendszerint
több bajt és gondot okoz magának, mint szom-
szédainak.

A. M.

A „Nemere” egyik közelebbi száma egy ve-
zércikket hozott volt Fogarásból, mely a zernesti
románok magatartását a magyar nyelv érdekeiben
tényekkel illusztrálta. Több román lapnak vissza-
tetszett a zernestiek hazafias gondolkozása és siet-
tek azonnal cáfolgatni s bíráló észrevételekkel ki-
sérni fogarasi levelezőnk állításait. Sajnáljuk, hogy
épen a legérzékenyebb kifakadást nem olvashat-
tuk, melyet a nagyszabású „Tel. Rom.” között Matianu
zernesti román lelkész tollából s így csak
más lapok után ismertethetjük mi is. — A többek
közül a bukaresti „Resboiul” a következőket írja:
„A Sepsi-Szentgyörgyön megjelenő „Nemere” című
székely lap nem régebben azt írta, hogy több bras-
sói román elment Zernest községbe, hogy ott alá-
írásokat gyűjtson azon feliratra, mely a magyar-
nyelv ellen a metropolitához küldetett; de a zernesti-
ek nem akarták aláírni, mivel ők és gyerme-
keik nem akarnak tudatlanok maradni s meg akar-
nak tanulni magyarul, hogy lehessenek ők is olya-
nok, mint a brassói urak, a kik tudnak magyarul.”
Ezen rozszakaratu rágalmát a nevezett székely lap-
nak Matianu, zernesti román pap a „Tel. Rom.”-
ban megcáfolja s azt állítja, hogy ez csak költe-
mény, mert a zernestiek helyeselték ő excellenciá-
jának eljárását s hitfelekezete részéről nem késik
íranta bizalmát és köszönetét kinyilvánítani. —
Ezt írja a bukaresti „Resboiul”. Ezzel szemben mi
is kinyilatkoztatjuk, hogy a „Tel. Rom.” tisztelt
levelezője buzgósgában tullott a célon s az igaz-
sággal egészen ellenkező dolgokat írt. Hogy lapunk-
nak ama közleménye „rozszakaratu rágalom” vagy
„költemény” lett volna, azt mi kereken tagadjuk
annyival is inkább, mivel levelünket oly egyéntől
vettük, a ki hitelesség és megbízhatóság tekintet-
ben legalább is nem áll hátrább, mint Matianu
lelkész ur. Azt értjük, hogy a kérdéses közlemény
roszul esett ő excellenciájának is, a mire választ
írni épen az odaváló lelkész ur volt hivatva, de azt
már nem tudjuk felfogni, hogy ténylek elbeszélésé-
vel minő igazságérzettel lehet a „rágalom”, „roz-
szakarat”, „költemény” — s isten tudja, még miféle
puszta frázissal szembeszállni. — Addig is, míg e
tárgyban levelezőnk észrevételeit megtenné, köte-
lességünk a jól értesült „Tel. Rom.” szorgalmas
levelezőjét buzgósgában rendreutasítani.

* A csödtörvényjavaslat tárgyában összehívott
enquete bizottság az „E-s” értesülése szerint vég-
leg befejezte már tanácskozásait s megállította az
új csödeljárás alapelveit. Ez elvek alapján már a
törvényjavaslat szövegezése is munkába vétetett,
mely ha elkészül, az igazságügyminiszter annak
áttekintésére ismét fog kérni egy szűkebb bizottsá-
got. — A törvényjavaslat, mely gyökeresen szakít
az 1840-ben kodifikált hosszadalmas eljárással, s
mely lényegileg az osztrák csödeljárás mintájára
készül, mely az ülésszak végén május hóban elő fog
terjesztetni, hogy a jövő ülésszakban törvényhozá-
silag letárgyalhassék s törvényerőre emeltessék.

* A bosnyák menekültek hazatérése folyton
tart. Prjedorba, mint a „Bosn. Corr.” jeleníti, két
vasuti vonattal mintegy 2000 menekült érkezett
Noviból, köztük három árva is, kiknek szülői Hor-
vátországban elhaltak. Az árvak átadattak a prje-
dori községnek. A dubicai kerületbe márc. 11-én
1000, 12-én mintegy 600, 15-én és 14-én 1400 ember
érkezett haza.

A merénylet Sándor cár állote ellen, megdöben-
tően szakította félbe a nyugalmat Oroszország fő-
városában. Alig néhány napja, hogy a titkos for-
radalmi kormány intése a cárhoz megjelent, s a
fenyegetést gyorsan követte a bűnös kísérlet. A
merénylet nem sikerült, s a művelt világ kétség-
kívül egyhangulag el fogja ítélni a gyilkos kísér-
letet: de ép oly kétségtelen hogy a forradalmi
mozgalom, mely immár a legvégső eszköztől sem
riad, vissza, folytatni fogja a cári despotia hatalom
aláadását s ha Sokolev, az elfogott merénylet, éle-
tével lakol bűnéért, mások támadnak helyette, s a
rendőri üldözés, a departáció képtelen lesz elfojtani
a mozgalmat melynek célja az, a mit Sándor cár